

DROGA DO PRZEMIANY MAŁŻEŃSTWA

Przystanek

SŁOWO BOŻE

TYDZIEŃ III i IV

Materiały studyjne

Opracowała
Jolanta Prokopiuk

Wydanie 1
listopad 2006

TYDZIEŃ III

**SAKRAMENT POJEDNANIA
SAKRAMENTEM NAWRÓCENIA**

Głęboko zapomnianą prawdą w życiu chrześcijanina jest to, iż sakrament pojednania jest sakramentem nawrócenia. Mamy liczne kłopoty z sakramentem pojednania i mało kto potrafi nam pomóc i ukazać kierunek poszukiwań. **Pięć warunków dobrej spowiedzi ukazuje nam stan naszego życia wewnętrznego.**

Pięć warunków dobrej spowiedzi:

1. **Rachunek sumienia**
2. **Żal za grzechy**
3. **Mocne postanowienie poprawy**
4. **Wyznanie grzechów**
5. **Zadośćuczynienie Panu Bogu i bliźniemu**

Rachunek sumienia

W Nowym Testamencie znajdujemy zaproszenie do rachunku sumienia przede wszystkim w słowach, które napominają, aby być:

- *trzeźwymi i czuwającymi* (por. 1 P 5, 8),
- uczyć się rozpoznawać *znaki czasu*,
- *badać duchy* (por. 1 Kor 12, 10; 1 J 4, 1-6).

Właściwy sens rachunku sumienia to **uczyć się żyć ze wzmożoną uwagą.**

Na rachunek sumienia składają się następujące **kroki**:

- 1) obecność,
- 2) dziękczynienie,
- 3) rozeznawanie duchów,
- 4) pojednanie,
- 5) przewidywanie.

Obecność – przyjść do siebie, wyciszyć się, zaakceptować rzeczywistość, w której się znajduję.

Ćwiczenie się w dziękczynieniu – podziękować za dzień, pracę, dzieci, sąsiadów, za to, co odkryłem, za moje słabości.

Ćwiczenie w rozeznawaniu – rozeznąć, znaczy spoglądać po raz pierwszy i drugi na rzeczywistość.

Pierwsze spojrzenie – pozwala w sposób nieuporządkowany i bez cenzury pojawić się w mojej świadomości wszystkiemu, co tylko zechce się ukazać: może to być smutek, radość, gniew, niecierpliwość, spotkanie, decyzje.

Drugie spojrzenie – należy rozeznawać, w jakim kierunku prowadzą mnie zdarzenia, doznania, własne uczynki: w kierunku Boga, to jest miłości, czy w kierunku złego, braku miłości. Przy rozeznawaniu ważne są następujące zasady:

- wolno słuchać, co zostało powiedziane,
- widzieć, co się stało,
- wyczuwać, czego doznaję.

Ćwiczenie się w pojednaniu – nierzadko w moim życiu istnieje coś, co nie „pozwała mi dojść do spokoju”: kłótnia, złe słowo, zaniedbanie, grubiańska bezwzględność, brak miłości. Wszystko, co stwarza niepokój, wymaga pojednania: pojednania z Bogiem, pojednania z innymi ludźmi, z samym sobą.

Ćwiczenie w przewidywaniu – doskonalenie się w dziękczynieniu, rozeznawaniu i pojednaniu jest pomocą i wymogiem przewidywania, planowania drogi w przyszłość. Obdarowanie jest zarazem wezwaniem, aby obdarowywać tym darem innych. **Dar jest dany i zadany.**

Brak rachunku sumienia sprawia, iż pozostałe warunki dobrej spowiedzi są bezprzedmiotowe.

Żal za grzechy

Zasadniczym aktem Pokuty ze strony penitenta jest żal, czyli jasne i zdecydowane odrzucenie popełnianego grzechu i postanowienie nie grzeszenia na przyszłość, z miłości do Boga, która odradza się przez skruchę. Tak pojęty żal jest więc postawą i duszą nawrócenia, owej ewangelicznej metanoi, która przyprowadza człowieka do Boga, jak syna marnotrawnego powracającego do Ojca, która znajduje w Sakramencie Pokuty swój znak widzialny, doskonalący ową skruchę. Dlatego „prawdziwość pokuty zależy od tej skruchy serca”¹. Bóg uzdalnia człowieka do realizowania i skruchy, i odwracania się od grzechu, bo wszystko w życiu wewnętrznym jest łaską. Oczywiście potrzebna jest współpraca człowieka. Brak doświadczenia i światła związanego ze szkodliwością grzechu, ranieniem Miłości powoduje brak żalu za grzechy i potrzeby odwrócenia się od niego.

Mocne postanowienie poprawy

Człowiek tak długo nie wie, że dopuścił się tego sprzeniewierzenia osobiście i w sposób odpowiedzialny, jak długo nie powie nie tylko „istnieje grzech”, ale **ja zgrzeszyłem**. Uznanie swojego grzechu jak i postanowienie poprawy jest **darem Boga samego**. Człowiek ma w tym swój udział, ale jest to zawsze działanie wtórne. Bez łaski, że **ja zgrzeszyłem** osoba jest wewnętrznie rozbita, widzi wszędzie, tylko

¹ Jan Paweł II, *Recontilatio et paenitentia*, nr 31.

nie w sobie, zło. Ostatecznie jest nieszczęśliwa. Dominuje w jej życiu duch oskarżania, a to jest znak obecności szatana, ponieważ to on: *dniem i nocą oskarża ich przed Bogiem naszym* (Ap 12, 10c).

Wyznanie grzechów

Od wyznania grzechów zależy nasze uzdrowienie. Wyznanie grzechów, jak podkreśla Jan Paweł II, jest aktem marnotrawnego syna, który wraca do Ojca i zostaje przez niego powitany pocałunkiem pokoju. W życiu człowieka jest to bardzo trudny moment. Może więc pojawić się diabelska pokusa, aby zrezygnować z sakramentu pojednania. Psalm 32 ukazuje skutki nie wyznawania grzechów: *Póki milczałem, schnęły kości moje, wśród codziennych mych jęków. Bo dniem i nocą ciążyła nade mną Twa ręka, język mój ustawał jak w letnich upałach* (Ps 32, 3-5). W takich sytuacjach jest ważne, aby człowiek nie pozostał z tym sam, ale mógł się podzielić z drugą – zaprawioną w życiu wewnętrznym – osobą. Dobrze, jeżeli jest to współmałżonek.

Zadośćuczynienie panu Bogu i bliźniemu

Odpuszczenie grzechów jest owocem przelania Krwi Jezusa Chrystusa. Święty Piotr pisze tak: *wiecie bowiem, że z waszego, odziedziczonego po przodkach, złego postępowania zostali wykupieni nie czymś przemijającym, srebrem lub złotem, ale drogocenną krwią Chrystusa, jako baranka niepokalanego i bez zmyzy* (1 P 1, 18). Żadną ludzką ceną nie można zapłacić za to, co się otrzymało. Zadośćuczynienie jest znakiem osobistego zaangażowania, które chrześcijanin podejmuje w sakramencie wobec Boga, aby rozpocząć nowe życie. Winno ono obejmować:

- 1) **akt czci Bożej,**
- 2) **uczynki miłości, miłosierdzia,**
- 3) **wynagrodzenie.**

Egzorcyci zgodnie podkreślają, iż najlepszym lekarstwem na poczynania diabła w naszym życiu, jest systematyczny sakrament pojednania. Ojcem wszelkiego grzechu, wszelkich uzależnień jest wąż starodawny, który zwie się diabeł i szatan. Przy okazji sakramentu pojednania należałoby wspomnieć o darze stałego spowiednika i kierownika duchowego. Do prowadzenia życia duchowego bardzo potrzebna jest inna osoba z doświadczeniem życia wewnętrznego głębszego niż moje. Jest to bardzo potrzebny dar we wspólnocie Kościoła. W obecnym czasie bardzo trudno jest znaleźć właściwego człowieka do kierownictwa duchowego. Należałoby na szerszą skalę rozpocząć modlitwę o taki charyzmat. Jest to dar Ducha Świętego. Myślę, że kierownikami duchowymi nie muszą być tylko kapłani, ale także osoby świeckie.

Pierwszy dzień**NAWRÓCENIE DZIEŁEM DUCHA ŚWIĘTEGO
NAJPIERW DAR**

*Nawrócenie domaga się przekonania o grzechu, zawiera w sobie wewnętrzny sąd sumienia – a sąd ten będąc sprawdzianem działania Ducha Prawdy wewnątrz człowieka, równocześnie staje się nowym początkiem obdarowania człowieka łaską i miłością: „Weźmijcie Ducha Świętego!” Tak więc odnajdujemy w owym „przekonaniu o grzechu” **dwoiste obdarowanie: obdarowanie prawdą sumienia i obdarowanie pewnością odkupienia. Duch Prawdy jest Pocieszycielem.***

Jan Paweł II, *Dominum et Vivificantem*, nr 31

A. Modlitwa

Przyzywajmy Ducha Świętego z całą mocą Jezusowej obietnicy:

I Ja wam powiadam: Proście, a będzie wam dane; szukajcie a znajdziecie; kołaczcie a otworzą wam. Każdy bowiem, kto prosi, otrzymuje; kto szuka ten znajduje; a kołaczącemu otworzą. Jeśli więc wy, choć źli jesteście, umiecie dawać dobre dary swoim dzieciom, o ileż bardziej Ojciec z nieba da Ducha Świętego tym, którzy Go proszą. Łk 11, 9-10.13

B. Studium Biblii

Wszyscy są wezwani do prawdziwego nawrócenia, w łączności z Chrystusem Odkupicielem człowieka. Nawrócenie to obejmuje zarówno aspekt „negatywny”, czyli wyzwolenie od grzechu, jak i aspekt „pozytywny”, to znaczy wybór dobra wyrażonego w wartościach etycznych zawartych w prawie naturalnym, potwierdzonym i pogłębionym przez Ewangelię. Stanowi to właściwy kontekst dla ponownego odkrycia i głębokiego przeżycia Sakramentu Pokuty.

Jan Paweł II, *Tertio millennio adveniente*, nr 50

Przeczytaj J 14, 16-18. 26; J 16, 7-13.

I. WIDZIEĆ

1. Opisz Pocieszyciela, o którego będzie prosił Jezus.

.....

.....

.....

.....

2. Jaki jest pożytek z odejścia Jezusa.

.....

.....

.....

II. OSĄDZIĆ

1. Czy prosisz w swoim życiu o Pocieszyciela? Czy zauważasz etapy tej modlitwy?

.....

.....

.....

2. *Pożyteczne jest dla was moje odejście. Bo jeżeli nie odejdę, Pocieszyciel nie przyjdzie do was.* Czy Jezus ziemski w twoim życiu już został zabrany do nieba? Czy zgadzasz się na kolejne etapy wzrostu w twoim życiu? Poprzednie należałoby już zostawić. Dobre jest wrogiem lepszego.

III. DZIAŁAĆ

Co domaga się zmian w twoim sercu, abyś nie bał się pozostawiać dobrego, znanego na lepsze, ale nieznanego i wymagające większego zaufania do Jezusa i Jego prowadzenia?

C. Modlitwa małżonków

Podzielcie się J 14, 25-29.

A Pocieszyciel, Duch Święty, którego Ojciec pośle w moim imieniu, On was wszystkiego nauczy. Czy doświadczacie w swoim małżeństwie, że jesteście prowadzeni i uczeni nowej Bożej rzeczywistości, która objawia się tu na ziemi w waszych konkretach życia?

Drugi dzień**SAKRAMENT POJEDNANIA
WEZWANIEM DO NAWRÓCENIA – RACHUNEK SUMIENIA**

Termin i samo pojęcie pokuty są bardzo złożone. Jeżeli powiżemy je z metanoią, do której odwołują się synoptycy, wówczas pokuta oznacza wewnętrzną przemianę serca pod wpływem Słowa Bożego. Ale pokuta oznacza również przemianę życia zgodnie z przemianą serca, i w tym znaczeniu czynienie pokuty dopełnia się w owocach pokuty godnych nawrócenia, całe życie staje się procesem nawrócenia, a zatem zmierza do stałego postępu ku lepszemu [...]. Pokuta jest zatem nawróceniem, które przechodzi z serca do czynów, a więc do całego chrześcijańskiego życia.

Jan Paweł II, *Reconciliatio et paenitentia*, nr 4

A. Modlitwa

Przyzywaj Ducha Świętego, aby wprowadził cię w doświadczenie czuwania.

Bądźcie trzeźwi! Czuwajcie! Przeciwnik wasz, diabeł jak lew ryczący krąży szukając kogo pożreć.

1 P 5, 8

B. Studium Biblii

Przeczytaj Mk 13, 33-37; 1 J 4, 1-4.

I. WIDZIEĆ

1. Dlaczego dla chrześcijanina konieczne jest czuwanie?

.....

.....

.....

.....

2. Dlaczego konieczne jest badania duchów?

.....

.....

.....

II. OSĄDZIĆ

1. Jaką rolę w twoim życiu odgrywa czuwanie? Czy potrafisz czuwać?

.....

.....

.....

2. Badanie duchów jest związane z prowadzeniem życia wewnętrznego. Jest to rzeczywistość realna, ale bez wiary niedostępna. Czy doświadczasz w swoim codziennym życiu wrażliwości na działanie duchów? W czym się to przejawia?

.....

.....

.....

III. DZIAŁAĆ

Co domaga się zmian w twoim sercu, aby pogłębiało się czuwanie w twoim życiu?

.....

.....

.....

Podstawowe kroki w rachunku sumienia – zobacz katecheza na stronie 4.

Zrób rachunek sumienia według kroków:

- 1) obecność
- 2) dziękczynienie
- 3) rozeznawanie duchów
- 4) pojednanie
- 5) przewidywanie

C. Modlitwa małżonków

Podzielcie się 1 Tes 5, 21.

Czy w waszym małżeństwie szukacie woli Bożej?

.....

.....

.....

Trzeci dzień**ŻAL ZA GRZECHY – SKRUCHA**

Zasadniczym aktem Pokuty ze strony penitenta jest żal, czyli jasne i zdecydowane odrzucenie popełnianego grzechu i postanowienie nie grzeszenia na przyszłość, z miłości do Boga, która odradza się przez skruchę. Tak pojęty żal jest więc postawą i duszą nawrócenia, owej ewangelicznej metanoi, która przyprowadza człowieka do Boga, jak syna marnotrawnego powracającego do Ojca, która znajduje w Sakramencie Pokuty swój znak widzialny, doskonalący ową skruchę. Dlatego „prawdziwość pokuty zależy od tej skruchy serca”.

Jan Paweł II, *Recontilatio et paenitentia*, nr 31

A. Modlitwa

Przyzywaj Ducha Świętego, aby wprowadził cię w doświadczenie właściwej skruchy.

Uznaję bowiem moją nieprawość, a grzech mój jest zawsze przede mną. Moją ofiarą, Boże, duch skruszony, nie gardzisz, Boże, sercem pokornym i skruszonym.

Ps 51, 5.19

B. Studium Biblii

Przeczytaj Łk 15, 18-24; 2 Sm 12, 5-19.

I. WIDZIEĆ

1. Opisz skruchę syna marnotrawnego.

.....

.....

.....

2. Opisz skruchę króla Dawida.

.....

.....

.....

II. OSĄDZIĆ

1. Czy bolesne doświadczenia w twoim życiu rodzą potrzebę zmiany i działania: *Zabiorę się i pójdę do mego Ojca?* Jakiej wówczas pragniesz zmiany i do kogo się udajesz?

.....

.....

2. W jakich sytuacjach wymiar skruchy Dawida realizuje się w twoim życiu?

.....

.....

.....

III. DZIAŁAĆ

Co domaga się zmian w twoim sercu, aby skrucha zmieniała twoje życie?

.....

.....

.....

Zrób rachunek sumienia według kroków:

- 1) obecność
- 2) dziękczynienie
- 3) rozeznawanie duchów
- 4) pojednanie
- 5) przewidywanie

C. Modlitwa małżonków

Podzielcie się Iz 30, 15.

Czy wasz brak dynamiki na modlitwie nie jest związany z brakiem nawrócenia, brakiem dostrzegania swoich grzechów, a ostatecznie brakiem skruchy?

.....

.....

.....

Czwarty dzień**MOCNE POSTANOWIENIE POPRAWY**

Człowiek nie wchodzi na drogę prawdziwej i szczerzej pokuty tak długo, jak długo nie dostrzeże, że grzech sprzeciwia się normie etycznej, zapisanej w głębi jego jestestwa; jak długo nie uzna, że dopuścił się tego sprzeniewierzenia osobiście i w sposób odpowiedzialny: jak długo nie powie nie tylko „istnieje grzech” ale: „ja zgrzeszyłem” zasadniczym aktem Pokuty ze strony penitenta jest jasne i zdecydowane odrzucenie popełnionego grzechu i postanowienie nie grzeszenia na przyszłość, z miłości do Boga, która odradza się przez skruchę.

Jan Paweł II, *Reconciliatio et paenitentia*, nr 31

A. Modlitwa

Wzywaj Ducha Świętego, aby wprowadził cię w doświadczenie mocnego postanowienia poprawy.

A Pocieszyciel, Duch Święty, którego Ojciec pošle w moim imieniu, On was wszystkiego nauczy i przypomni wam wszystko, co Ja wam powiedziałem.

J 14, 26

B. Studium Biblii

Przeczytaj Łk 15, 8-32.

I. WIDZIEĆ

1. Opisz kobietę i jej zachowanie, która zgubiła jedną drachmę.

.....

.....

.....

2. Opisz zachowanie syna marnotrawnego.

.....

.....

.....

II. OSĄDZIĆ

1. Liczba 10 oznacza pełnię. Brak jednej drachmy oznacza brak pewnego elementu do pełni szczęścia. Czy jesteś szczęśliwy? Czego ci brakuje do owej pełni?

.....

.....

.....

2. Co jest w twoim życiu motorem działania, zmian w życiu? Co może mieć wpływ na mocne postanowienie poprawy?

.....

.....

.....

III. DZIAŁAĆ

Co domaga się zmian w twoim sercu, aby twoje postanowienia były realizowane i zmieniały twoje życie?

.....

.....

.....

Zrób rachunek sumienia według kroków:

- 1) obecność
- 2) dziękczynienie
- 3) rozeznawanie duchów
- 4) pojednanie
- 5) przewidywanie

C. Modlitwa małżonków

Podzielcie się Jr 7, 23-28.

Czy macie świadomość, jaki obszar waszego małżeństwa domaga się powrotu do planów Ojca (czyli nawrócenia) i jakie kroki zamierzacie podjąć w tym celu?

.....

.....

.....

Piąty dzień**WYZNANIE GRZECHÓW**

Oskarżenie się z grzechów nie może być zredukowane do jakiegokolwiek próby psychologicznego samowyzwolenia, chociaż odpowiada słusznej i naturalnej wrodzonej ludzkiemu sercu potrzebie otwarcia się wobec kogoś drugiego; jest to akt liturgiczny, uroczysty w swojej dramatyczności, prosty i skromny przy całej wzniosłości swego znaczenia. Jest to akt marnotrawnego syna, który wraca do Ojca i zostaje przez niego powitany pocałunkiem pokoju; akt lojalności i odwagi; akt zawierzenia siebie samego, pomimo grzechu, miłosierdziu, które przebacza.

Jan Paweł II, *Reconciliatio et paenitentia*, nr 31

A. Modlitwa

Wzywaj Ducha Świętego, aby wprowadził cię w łaskę wyznawania grzechów i doświadczania życia.

Gdy zaś przyjdzie On, Duch Prawdy, doprowadzi was do całej prawdy. Bo nie będzie mówił od siebie, ale powie wszystko, cokolwiek usłyszy, i oznajmi wam rzeczy przyszłe.

J 16, 13

B. Studium Biblii

Przeczytaj Ps 32, 3-5; Ps 51.

I. WIDZIEĆ

1. Opisz skutki wyznawania grzechów oraz milczenia.

.....

.....

.....

2. Opisz owoce uznania i wyznania swoich grzechów w Ps 51.

.....

.....

.....

II. OSĄDZIĆ

1. W jakich sytuacjach w twoim życiu pojawiały się problemy z wyznawaniem grzechów?

.....

.....

.....

2. Co zmienia w twoim życiu sakrament pojednania? Może nie ma większego znaczenia? Dlaczego?

.....

.....

.....

III. DZIAŁAĆ

Co domaga się zmian w twoim sercu, abyś doświadczył wyznania psalmisty: *niech się radują kości, któreś skruszył?*

.....

.....

.....

Zrób rachunek sumienia według kroków:

- 1) obecność
- 2) dziękczynienie
- 3) rozeznawanie duchów
- 4) pojednanie
- 5) przewidywanie

C. Modlitwa małżonków

Podzielcie się Jk 5, 16.

Czy doświadczacie w swoim małżeństwie, iż grzech niszczy was z osobna oraz wspólnie?

.....

.....

.....

Zadośćuczynienie jest końcowym aktem, który wieńczy sakramentalny znak Pokuty: [...] żadna ludzka cena nie może wyrównać tego, co się otrzymało, owocu przenajdroższej Krwi Chrystusowej. Akty zadośćuczynienia [...] zawierają cenne elementy: są znakiem osobistego zaangażowania, które chrześcijanin podejmuje w sakramencie wobec Boga, aby rozpocząć nowe życie (dlatego zadośćuczynienie nie powinno sprowadzać się tylko do odmówienia pewnych modlitw, ale winno ono obejmować akty czci Bożej uczynki miłości, miłosierdzia wynagrodzenia).

Jan Paweł II, *Reconciliatio et paenitentia*, nr 31

A. Modlitwa

Przyzywaj Ducha Świętego, aby uzdolnił cię do pogłębiania nawrócenia, czyli powrotu do planów Ojca niebieskiego w różnych płaszczyznach życia.

Po tej modlitwie zadrżało miejsce, na którym byli zebrani, wszyscy zostali napełnieni Duchem Świętym i głosili odważnie Słowo Boże. Dz 4, 31

B. Studium Biblii

Przeczytaj 1 P 1, 18-19; Hbr 9, 13-18.

I. WIDZIEĆ

1. Opisz cenę naszego odkupienia.

.....

.....

.....

.....

2. Opisz skuteczność Krwi Chrystusa w odpuszczaniu grzechów.

.....

.....

.....

II. OSĄDZIĆ

1. Jak traktujesz w sakramencie pojednania piąty warunek dobrej spowiedzi – zadośćuczynienie Panu Bogu i bliźniemu?

.....

.....

.....

2. Odpuszczenie grzechów jest nam darowane w sakramencie pojednania. Jak wygląda w twoim życiu zadośćuczynienie bliźniemu?

.....

.....

.....

III. DZIAŁAĆ

Co domaga się zmian w twoim sercu, abyś dar odkupienia traktował jako największy dar w swoim życiu?

.....

.....

.....

Zrób rachunek sumienia według kroków:

- 1) obecność
- 2) dziękczynienie
- 3) rozeznawanie duchów
- 4) pojednanie
- 5) przewidywanie

C. Modlitwa małżonków

Podzielcie się 1 P 2, 24.

Czy korzystacie z mocy i daru Krwi Jezusa, która przynosi uzdrowienie?

.....

.....

.....

TYDZIEŃ IV

**MAŁŻEŃSTWO I RODZINA W SPOTKANIU
ZE SŁOWEM BOŻYM**

W czwartym tygodniu jesteśmy zaproszeni, aby doświadczyć prawdy Słowa Bożego z Listu do Tymoteusza: *Wszelkie Pismo od Boga natchnione jest i pożyteczne do nauczania, do przekonywania, do poprawiania, do kształcenia w sprawiedliwości – aby człowiek Boży był doskonały, przysposobiony do każdego dobrego czynu*². Spotkania z konkretnymi postaciami biblijnymi są w tym tygodniu wprowadzeniem w konkretne relacje bardzo potrzebne w życiu człowieka wierzącego. Kapłan Heli jest osobą wprowadzającą w rozeznawanie głosu Bożego. Można to rozumieć także jako wprowadzenie i odczytywanie Słowa Bożego w stosunku do swojego życia. Jest to człowiek, który ma doświadczenie żywego Boga. W widzeniu Samuela jest także przestroga co do osoby Helego: *Dałem mu poznać, że ukarzę dom jego na wieki za grzech, o którym wiedział: synowie bowiem ściągają na siebie przekleństwo, a on ich nie skarcił*³. Doświadczenie żywego Boga nie daje jeszcze gwarancji dobrego wychowania własnych dzieci. Z tej przestrogi nie skorzystał także Samuel, ponieważ jego synowie także nie podobali się Bogu: *Oto ty się zestarzałeś, a synowie twoi nie postępują twoimi śladami*⁴. W rodzinie chrześcijańskiej „kapłanem Helim” dla swoich dzieci powinni być rodzice. Warunkiem jest ich osobiste doświadczenie żywego Boga i umiejętność odczytywania Słowa Bożego w swoim życiu.

Król Dawid i jego synowie ukazują prawdę o wychowaniu dzieci: *wszelkie karcenie na razie nie wydaje się radosne, ale smutne, potem jednak przynosi tym, którzy go doświadczyli błogi plon sprawiedliwości*⁵. Brak ojcowskiego karcenia ze strony Dawida prowadzi do wewnętrznych rozbić i nieszczęść w jego rodzinie. Nie ukaranie pierworodnego syna Amnona za zgwałcenie swojej siostry Tamar⁶ zrodziło w sercu innego syna – Absaloma nienawiść i w perspektywie nieszczęście.

Postać króla Salomona jest szczególnie kojarzona z darem mądrości. Otrzymał go jako młody człowiek. Był ceniony i szanowany przez wielu możnych tamtego świata. Zaczyna rządy jako młody, pełen pokory młodzieniec. Nieznajomość własnego serca i swoich namiętności wyprowadziła go na przysłowiowe „manowce”, czyli w nieszczęście. Była to namiętność do kobiet. Żadna z tych kobiet nie jest w Biblii nazwana z imienia, jest tylko mowa o setkach kobiet: *jednak Salomon z miłości złączył się z nimi, tak że miał siedemset żon–księżniczek i trzysta żon drugorzędnych. Jego żony uwiodły jego serce. Kiedy Salomon zestarzał się,*

² 2 Tym 3, 16-17.

³ 1 Sm 3, 13.

⁴ 1 Sm 8, 5.

⁵ Hbr 12, 11.

⁶ por. 2 Sm 13, 21-22.

żony zwróciły jego serce ku bogom obcym i wskutek tego serce jego nie pozostało tak szczere wobec Pana Boga jego, jak serce jego ojca, Dawida⁷. Dar, który otrzymał nie uchronił go przed własnym nieszczęściem. Dary duchowe również mogą rodzić pychę i stawiać siebie w miejsce Boga.

Historia kapłana Jojady i króla Joasza ukazuje, jak ważne jest, jakimi osobami się otaczamy. Joasz zawdzięcza Jojadzie życie, ale także wychowanie. Wprowadzony został na tron jako siedmioletni chłopiec. Wychowany w umiłowaniu Boga i Jego Prawa. Jak długo żył Jojada, Joasz był królem wiernym Bogu, troszczącym się o świątynię i pierwszeństwo Boga w życiu Narodu Wybranego. Z chwilą śmierci starego kapłana, otoczony niewłaściwymi osobami sprzeniewierza się Bogu i Jego Prawu. Zachariasz, syn Jojady za upominanie króla płaci swoim życiem – zostaje zamordowany z polecenia Joasza.

Estera jest dziewczynką wychowaną przez swojego kuzyna. Dorasta i uczy się wierności Bogu w domu Mardocheusza. Naród Wybrany jest w niewoli perskiej, a Mardocheusz zajmuje ważne stanowisko urzędnika państwowego. Estera wyrasta na piękną dziewczynę i w momencie oznaczonym przez Boga zostaje żoną króla perskiego. Wybranie to nie jest przypadkowe, ponieważ dochodzi do sytuacji zagrażającej istnieniu Narodu Wybranego. Intensywna modlitwa Estery, Mardocheusza oraz całego narodu pozwalają wyjść z opresji w pełni zwycięstwa. Estera kierowana darem męstwa oraz mądrości udaje się nieproszona do króla. Osoby nieproszone mogły nawet stracić życie z powodu zakłócania spokoju króla. Tak to dobre wychowanie, bojaźń Boża, intensywna modlitwa chronią Hebrajczyków przed zniszczeniem.

Słowo Boże dla małżeństwa i rodziny jest światłem we wszystkich problemach ich życia, jest mocą żywego Boga uzdrawiającą ich serca, stałym wezwaniem do nawrócenia.

⁷ 1 Krl 11, 3-4.

Pierwszy dzień**KAPŁAN HELI I SAMUEL**

Chrześcijański styl życia tych braci zasila się wiarą w Chrystusa, a krzepi łaską chrztu i słuchaniem Słowa Bożego. Przejawia się zaś w osobistej modlitwie, w rozważaniu Pisma Świętego, w życiu chrześcijańskiej rodziny, w kulcie sprawowanym przez wspólnotę zbierającą się, aby chwalić Boga. Zresztą ich kult zawiera niejedną oczywistą pierwiastek wspólnej starożytnej liturgii.

Sobór Watykański II, Dekret o ekumenizmie *Unitatis rediutegratio*, nr 23

A. Modlitwa

Przyzywaj Ducha Świętego, aby uzdolnił cię do głębokiej relacji z Jezusem Chrystusem.

Anna zaś mówiła tylko w głębi swego serca, poruszała wargami, lecz głosu nie było słycać. Heli sądził, że była pijana. 1 Sm 1, 13

B. Studium Biblii

Przeczytaj 1 Sm 3, 1-21.

I. WIDZIEĆ

1. Opisz postawę Samuela.

2. Opisz postawę Helego.

II. OSĄDZIĆ

1. Samuel pomimo dziecięcego wieku jest bardzo dyspozycyjny i otwarty na Boga. Na ile twoja postawa przypomina postawę Samuela?

2. *Samuel bowiem jeszcze nie znał Pana, a słowo Pańskie nie było mu jeszcze objawione.* Jaki jest twój etap w spotkaniu ze Słowem Bożym?

.....

.....

.....

3. Czy jesteś dla swoich dzieci lub innych osób osobą wprowadzającą w doświadczenie z żywym Bogiem, w doświadczenie wrażliwości na Słowo Pana?

III. DZIAŁAĆ

Co domaga się zmian w twoim sercu, aby wzrastała u ciebie wrażliwość na Słowo Pana?

Zrób rachunek sumienia według kroków:

- 1) obecność
- 2) dziękczynienie
- 3) rozeznawanie duchów
- 4) pojednanie
- 5) przewidywanie

C. Modlitwa małżonków

Podzielcie się 1 Sm 8, 1-5.

Czy jako rodzice czuwacie nad postępami waszych dzieci także w wymiarze pogłębiania relacji z Jezusem?

Drugi dzień**DAWID I JEGO SYNOWIE**

Również Sobór Święty usilnie i szczególnie upomina wszystkich wiernych, a zwłaszcza członków zakonów, by przez częste czytanie Pisma świętego nabywali „wzniosłego poznania Jezusa Chrystusa” (Flp 3, 8). Nieznajomość Pisma Świętego jest nieznajomością Chrystusa.

Sobór Watykański II, *Dei verbum*, nr 25

A. Modlitwa

Przyzywaj Ducha Świętego, aby uzdolnił cię do męstwa w przeciwstawianiu się złu.

Ty idziesz na mnie z mieczem, dzidą i zakrzywionym nożem, ja zaś idę na ciebie w imię Pana zastępów, Boga wojsk izraelskich, którym urągałeś. 1 Sm 17, 45

B. Studium Biblii

Przeczytaj 2 Sm 13, 21-33; 15, 1-12; 17, 24-29; 18, 28-19, 8.

I. WIDZIEĆ

1. Opisz postawę Dawida jako ojca wobec Amnona i jego konsekwencje.

.....

.....

.....

.....

2. Opisz postawę Absaloma i koniec jego życia.

.....

.....

.....

.....

3. Opisz zarzuty Joaba wobec króla Dawida (19, 6-8).

.....

.....

.....

.....

II. OSĄDZIĆ

1. Na ile w wychowaniu swoich dzieci lub postępowaniu z innymi ludźmi jesteś konsekwentny i sprawiedliwy?

.....

.....

.....

2. *Darzysz miłością tych, którzy cię mają w nienawiści, a nienawidzisz tych, którzy cię kochają.* Na ile w swoim życiu dostrzegasz ludzi wiernych, życzliwych w drobnych sprawach, a na ile szukasz czegoś daleko, nierealnego?

.....

.....

.....

III. DZIAŁAĆ

Co domaga się zmian w twoim sercu, abyś dostrzegał i szanował dobro, które jest blisko ciebie?

.....

.....

.....

Zrób rachunek sumienia według kroków:

- 1) obecność
- 2) dziękczynienie
- 3) rozeznawanie duchów
- 4) pojednanie
- 5) przewidywanie

C. Modlitwa małżonków

Podzielcie się 2 Sm 19, 1-3.

Czy prosicie Ducha Świętego o dar przenikliwych oczu wiary w wychowaniu swoich dzieci? Czy prosicie o charyzmat wychowywania swoich dzieci?

.....

.....

.....

Trzeci dzień**KRÓL SALOMON**

Oblubienica Słowa Wcielonego, czyli Kościół, przez Ducha Świętego pouczony, usiłuje coraz głębsze osiągnąć zrozumienie Pisma Świętego, by dzieci swoje bezustannie karmić słowami Bożymi.

Sobór Watykański II, *Dei verbum*, nr 23

A. Modlitwa

Wzywaj Ducha Świętego, aby spotkanie z królem Salomonem było światłem w dzisiejszym dniu.

Dawid okazywał współczucie dla swej żony Batszeby. Poszedł do niej i spał z nią. Urodził jej się syn, któremu dała imię Salomon. A Pan umiłował go i posłał o tym wiadomość, i za pośrednictwem Natana nazwał go Jedidiasz ze względu na Pana.

2 Sm 12, 24-25

B. Studium Biblii

Przeczytaj 1 Krl 3, 4-15; 1 Krl 11, 1-13.

I. WIDZIEĆ

1. Opisz pragnienia króla Salomona z jego widzenia.

.....

.....

.....

.....

2. Opisz koniec życia króla Salomona.

.....

.....

.....

II. OSĄDZIĆ

1. Jakie są twoje pragnienia serca? Opisz je w kilku zdaniach.

.....

.....

.....

2. Dar mądrości nie uchronił króla Salomona przed tragicznym końcem życia. Zdolności nie są najważniejsze w relacji z Bogiem, a wielokrotnie są przeszkodą. Jaka jest twoja hierarchia wartości: wierność Bogu i Jego wezwaniu, czy pogoń za darami?

.....

.....

.....

III. DZIAŁAĆ

Co domaga się zmian w twoim sercu, aby żywy Bóg był dla ciebie wartością największą?

.....

.....

.....

Zrób rachunek sumienia według kroków:

- 1) obecność
- 2) dziękczynienie
- 3) rozeznawanie duchów
- 4) pojednanie
- 5) przewidywanie

C. Modlitwa małżonków

Podzielcie się 1 Krl 5, 9-14.

W jaki sposób służycie swoimi darami innym i jakie rodzą one w was uczucia?

.....

.....

.....

Czwarty dzień**KAPŁAN JOJADA I KRÓL JOASZ**

Ponadto ludzie świeccy winni wspólnymi siłami tak uzdrawiać istniejące na świecie urzędnienia i warunki, jeśli one gdzieś skłaniają do grzechu, aby to wszystko stosowało się do norm sprawiedliwości i raczej sprzyjało praktykowaniu cnót, niż mu przeszkadzało. Tak postępując, przepoją kulturę i dzieła ludzkie wartością moralną. Równocześnie w ten sposób lepiej przygotowuje się rolę świata pod zasiew Słowa Bożego i szerzej otwierają się bramy Kościoła, którymi wyjść ma na świat orędzie pokoju.

Sobór Watykański II, *Lumen gentium*, nr 36

A. Modlitwa

Proś Ducha Świętego, aby spotkanie z królem Joaszem i kapłanem Jojadą było światłem dla ciebie w dniu dzisiejszym.

Lecz Joszeba, córka króla Jorama, siostra Ochozjasza, zabrała Joasza, syna Ochozjasza – wyniosła go potajemnie spośród mordowanych synów królewskich – i przed wzrokiem Atalii skryła go wraz z jego mamką w pokoju sypialnym, tak iż nie został zabity. Przebywał więc z nią sześć lat ukryty w Świątyni Pańskiej, podczas gdy Atalia rządziła w kraju. 2 Krl 11, 2-3

B. Studium Biblii

Przeczytaj 2 Krl 12, 1-17; 2 Krn 24, 17-26.

I. WIDZIEĆ

1. Opisz króla Joasza i jego koniec.

.....

.....

.....

2. Opisz kapłana Jojadę.

.....

.....

.....

II. OSĄDZIĆ

1. Jakie sytuacje i osoby sprzyjają większej wierności Bogu i Jego wezwaniu?

.....

.....

.....

2. Czy masz w swoim życiu „kapłana Jojadę”, który prowadzi cię ścieżkami wierności Bogu?

.....

.....

.....

III. DZIAŁAĆ

Co domaga się zmian w twoim sercu, aby w twoim wnętrzu pogłębiała się wierność Jezusowi Chrystusowi?

.....

.....

.....

Zrób rachunek sumienia według kroków:

- 1) obecność
- 2) dziękczynienie
- 3) rozeznawanie duchów
- 4) pojednanie
- 5) przewidywanie

C. Modlitwa małżonków

Podzielcie się 2 Krl 11, 17-18.

Czy wasze dzieci, widząc waszą postawę, pogłębiają swoją wrażliwość i relacje z Jezusem Chrystusem?

.....

.....

.....

Piąty dzień**ESTERA I MARDOCHEUSZ**

Chrystus sam jest Prawdą i Drogą, i tę prawdę udostępnia wszystkim ewangeliczne nauczanie przekazujące wszystkim słowa tegoż Chrystusa: „Pokutujcie i wierzcie Ewangelii” (Mk 1, 15). A ponieważ ten, kto nie wierzy, już jest osądzony, przeto słowa Chrystusa są równocześnie słowami sądu i łaski, śmierci i życia.

Sobór Watykański II, *Ad gentes divinitus*, nr 8

A. Modlitwa

Przyzywaj Ducha Świętego, aby uzdolnił cię do odwagi płynącej z Boga w konkretnych sytuacjach dzisiejszego dnia.

I wzburzył się cały naród sprawiedliwy, lękający się swego nieszczęścia i gotowy był na zagładę. I wołał do Boga. I na skutek tego wołania wyłoniła się jakby z małego źródła wielka rzeka, wiele wody. Est 1, 1h-i

B. Studium Biblii

Przeczytaj Est 2, 5-11; 16-18; 3, 13a-13g; 4, 1-17z; 5, 1-8; 7, 1-10.

I. WIDZIEĆ

1. Opisz postawę Estery oraz jej wzrastanie.

.....

.....

.....

.....

2. Opisz postawę Mardocheusza jako wychowawcy.

.....

.....

.....

.....

II. OSĄDZIĆ

1. Estera miała czas wzrostu. Była przygotowywana do swojego powołania. Czy dajesz sobie czas na rozwój, nie wymagając od siebie rzeczy niemożliwych?

.....

.....

.....

2. Czy w historii swojego życia (patrzac na grzechy, dom rodzinny, wewnętrzne zmagania) potrafisz ujrzeć drogę do odczytania swojego powołania?

.....

.....

.....

3. Czy jesteś dobrym współpracownikiem Boga w wychowywaniu swoich dzieci?

.....

.....

.....

III. DZIAŁAĆ

Co domaga się zmian w twoim sercu, abyś dawał prawo do błędu sobie i twoim dzieciom?

.....

.....

.....

Zrób rachunek sumienia według kroków:

- 1) obecność
- 2) dziękczynienie
- 3) rozeznawanie duchów
- 4) pojednanie
- 5) przewidywanie

C. Modlitwa małżonków

Podzielcie się 2 Kor 12, 8-10.

Czy dziękujecie Jezusowi za swoje słabości i ograniczenia?

.....

.....

.....

Szósty dzień**RODZINA NAZARETAŃSKA**

Duch ludzki w większej mierze uwolniony od poddaństwa rzeczom, swobodniej może się wznosić ku oddawaniu czci i kontemplacji Stwórcy. Co więcej pobudzany łaską usposabia się do uznawania Słowa Bożego, które zanim się Ciałem stało, żeby wszystko zbawić i zespolić w sobie, już było na świecie jako „światłość prawdziwa, oświecająca każdego człowieka”.

Sobór Watykański II, *Gaudium et spes*, nr 57

A. Modlitwa

Wzywaj Ducha Świętego, aby wprowadził cię w postawę Maryi!

Lecz Maryja zachowywała wszystkie te sprawy i rozważała je w swoim sercu.

Łk 2, 19

B. Studium Biblii

Przeczytaj Mt 1, 10-24; Łk 1, 26-38; Łk 2, 41-51; J 19, 28-30.

I. WIDZIEĆ

1. Opisz postawę Józefa.

.....

.....

.....

2. Opisz postawę Maryi.

.....

.....

.....

3. Opisz postawę Jezusa.

.....

.....

.....

II. OSĄDZIĆ

1. Czy ukierunkowanie na Ojca Niebieskiego, przenika twoje pragnienia i myślenie?

.....

.....

.....

2. Jaka postawa dominuje w twoim życiu w przyjmowaniu woli Bożej? Czy potrafisz ją rozeznawać?

.....

.....

.....

III. DZIAŁAĆ

Co domaga się zmian w twoim sercu, aby całe twoje życie i dążenia były ukierunkowane na Jezusa Chrystusa?

.....

.....

.....

Zrób rachunek sumienia według kroków:

- 1) obecność
- 2) dziękczynienie
- 3) rozeznawanie duchów
- 4) pojednanie
- 5) przewidywanie

C. Modlitwa małżonków

Podzielcie się Łk 22, 39-46.

Czy w waszym małżeństwie dominuje pragnienie i realizowanie woli Bożej, nawet trudnej?

.....

.....

.....

